

Πρώτη πράξη

Κεφάλαιο 1

*Ξενοδοχείο Ντανιέλι – Βενετία, Ιταλία,
3 Σεπτεμβρίου 1957*

«Έλα μαζί μου». Η οικοδέσποινα τράβηξε τόσο απότομα τη Μαρία από τον αγκώνα, που κόντεψε να τη ρίξει. «Θέλω να σε συστήσω στους Έλληνες συμπατριώτες σου, τον Αριστοτέλη και την Τίνα Ωνάση, από 'δώ». Και απλώνοντας το χέρι της, η οικοδέσποινα ανήγγειλε: «Αυτή είναι η Μαρία Κάλλας».

Χρόνια μετά, η Μαρία θα αναθυμόταν εκείνη τη φαινομενικά κοινότοπη στιγμή. Σκεφτόταν πως, όταν γνωρίζεις κάποιον που θα φέρει τα πάνω κάτω στον κόσμο σου και θα τον αναταράξει τόσο βίαια ώστε τίποτα να μην είναι πια το ίδιο, κάποιο προειδοποιητικό σημάδι πρέπει να υπάρχει. Στην ελληνική μυθολογία θα έπεφτε κάποιος κεραυνός, θα γινόταν κάποιος σεισμός, κάποια έκλειψη ηλίου. Εδώ, δεν υπήρξε τίποτα τέτοιο. Μουρμουρητά πολιτισμένων συζητήσεων μόνο, ένα κουαρτέτο εγχόρδων να παίζει Σούμπερτ,

και ποτήρια με σαμπάνια να τσουγκρίζουν ήπια κάτω από κρυστάλλινους πολυελαίους.

Φυσικά και είχε ακουστά τον Ωνάση η Μαρία. Ανάλογα με ποια εφημερίδα διάβαζες, ήταν είτε ο πλουσιότερος άνθρωπος του κόσμου –και γοητευτικός οικοδεσπότης στη θαλαμηγό του, τη *Χριστίνα*– είτε ένας απατεώνας και πειρατής των επτά θαλασσών. Η Μαρία εξεπλάγη ανακαλύπτοντας πως ήταν πιο κοντός από την ίδια, αλλά της άρεσε από την πρώτη στιγμή ο τρόπος που σπίθιζαν παιχνιδιάρικα τα μάτια του, ο τρόπος που της έσφιξε δυνατά το χέρι κι έσκυψε να της το φιλήσει.

«Τιμή μου που γνωρίζω τη μεγαλύτερη σοπράνο του κόσμου», ήταν τα πρώτα λόγια που της είπε.

«Μία από τις μεγαλύτερες, ίσως...» Η υπερβολή την έφερε σε δύσκολη θέση.

«Πρέπει να είστε το μοναδικό άτομο σ' αυτή την αίθουσα που υποβιβάζει τα επιτεύγματά του», σχολίασε εκείνος, δείχνοντας με το κεφάλι την ομήγυρη. Υπήρχαν ηθοποιοί και μέλη της υψηλής κοινωνίας ολόγυρα, κάποια μέλη βασιλικών οικογενειών, μια δράκα πολιτικών, αλλά ελάχιστοι από τον κόσμο της όπερας – τον κύκλο δηλαδή της Μαρίας. Ο Δούκας και η Δούκισσα του Γουίντσορ, με στέμμα στο κεφάλι, λες και κορόιδευαν το αληθινό στέμμα που απαρνήθηκε εκείνος όταν παραιτήθηκε από τον βρετανικό θρόνο, ήταν περιστοιχισμένοι από μια αληθινή αυλή. Η πριγκίπισσα Γκρέις του Μονακό περιδιάβαζε στον χώρο μ' ένα γλυκό χαμόγελο χαραγμένο στο πρόσωπό της, παρά την επιδεικτική απουσία του πρίγκιπα Ραινιέ, με τον οποίο ήταν πα-

ντρεμένη λιγότερο από έναν χρόνο. Και η Ελίζαμπεθ Τέιλορ φλέρταρε στο μπαρ μ' έναν μελαψό άνδρα που σίγουρα δεν ήταν ο σύζυγός της.

Η Μαρία γέλασε. «Με είχαν διαβεβαιώσει πως όλοι εδώ είναι “οι καλύτεροι της Ευρώπης”» είπε, μιμούμενη την προφορά των Μεσοδυτικών Ηνωμένων Πολιτειών που χρησιμοποιούσε η οικοδέσποινά τους, διάσημη κοσμικογράφος η οποία απολάμβανε όσο τίποτα να μαζεύει γύρω της διασημότητες.

«Ε, βέβαια, πρέπει να πιστεύουμε πάντα όσα λένε οι δημοσιογράφοι», αποκρίθηκε μορφάζοντας ο Αριστοτέλης – και η Μαρία τον συμπάθησε ακόμα πιο πολύ.

«Είστε ο πατέρας της Μαρίας;» άκουσε τότε να ρωτάει η Τίνα Ωνάση τον σύζυγό της τον Μπατίστα, που στεκόταν πίσω της. Ο κόσμος το νόμιζε συχνά αυτό, εξαιτίας των τριάντα χρόνων που τους χώριζαν.

«*Suo marito*» –ο σύζυγός της– απάντησε ενοχλημένος κάπως εκείνος. Δεν πολυμιλούσε αγγλικά, μόνο ιταλικά, και η Τίνα το γύρισε αμέσως σ' εκείνη τη γλώσσα για να πιάσει συζήτηση μαζί του, ενώ ο Αριστοτέλης συνέχισε να μιλάει ελληνικά στη Μαρία.

«Είναι ντροπή μου, αλλά δεν σας έχω ακούσει ποτέ να τραγουδάτε. Δεν είμαι θιασώτης της όπερας. Μου δίνει την εντύπωση Ιταλών μαγείρων που ουρλιάζουν συνταγές για ριζότο ο ένας στον άλλον».

Η Μαρία έβαλε τα γέλια. «Δεν το έχω ξανακούσει αυτό. Θυμάστε σε ποια όπερα ήταν;»

«Δεν έχω ιδέα», παραδέχτηκε εκείνος μορφάζοντας.

«Μια φορά που η Τίνα με πήγε σε όπερα στην Αθήνα, με πήρε ο ύπνος στο θεωρείο. Τα καθίσματα, τουλάχιστον, ήταν αναπαυτικά».

«Νομίζω πως μπορείτε να δείτε ότι οι όπερες έχουν τέτοια ποικιλία που...» Έψαξε να βρει ένα κατάλληλο χαμόγελο να φορέσει. «Ασχολείστε με τη ναυτιλία, έτσι δεν είναι; Λοιπόν, έχουν την ίδια ποικιλία με τα ναυτιλιακά δρομολόγια».

«Περισσότερο καλλιτεχνικά όμως, ελπίζω», αποκρίθηκε εκείνος κάνοντας μια γκριμάτσα. «Παρόλο που δεν έχω καθόλου μουσικό αυτί, θα ήθελα πολύ ν' ακούσω τη φωνή για την οποία παραληρούν όλοι οι κριτικοί».

Η Μαρία ανασήκωσε με μετριοφροσύνη τους ώμους. «Φοβάμαι πως δεν παραληρούν όλοι. Τους τελείωσαν από καιρό τα επίθετα σε υπερθετικό βαθμό, και τώρα έρχονται στις παραστάσεις μου ψάχνοντας για πράγματα που θα μπορούν να επικρίνουν. Εγώ πάλι, δεν θέλω να τους κάνω εύκολη αυτή τη δουλειά, κι έτσι σε κάθε μου εμφάνιση η πίεση είναι τεράστια».

«Η ίδια παλιά ιστορία: σε ανεβάζουν στα ουράνια μόνο για να σε ρίξουν στα τάρταρα».

«Έχετε κι εσείς παρόμοιες εμπειρίες;» Η Μαρία ήξερε πως πριν από τρία χρόνια τον είχαν συλλάβει στην Αμερική για κάποιες τυπικότητες σχετικές με την εφοπλιστική αυτοκρατορία του και οι εφημερίδες είχαν δημοσιεύσει μερικές δυσάρεστες φωτογραφίες του όταν του έπαιρναν δακτυλικά αποτυπώματα. Το όλο θέμα πρέπει να ήταν πολύ ταπεινωτικό.

Ο Αριστοτέλης έγειρε πιο κοντά και η Μαρία μύρισε ένα γλυκό άρωμα χόρτου που μάλλον ανάδινε το πούρο που εξέιχε από το τσεπάκι του σακακιού του.

«Οι κόσμοι μας είναι εντελώς διαφορετικοί. Το μόνο που χρειάστηκε για να φτάσω εγώ εδώ που βρίσκομαι, ήταν πείσμα και ξεροκεφαλιά. Εσείς όμως... Εσείς είναι φανερό πως έχετε θείο χάρισμα».

«Εργάζομαι πολύ σκληρά κι εγώ, κύριε Ωνάση». Και λίγα έλεγε. Ουσιαστικά, αυτό ήταν ένας ευφημισμός. Η Μαρία απομνημόνευε λιμπρέτα, έκανε εξάσκηση κάθε απόγευμα, κι αν το βράδυ δεν είχε παράσταση, διάβαζε παρτιτούρες στο κρεβάτι, μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Η μουσική ήταν η ζωή της. Σπάνια πήγαινε σε πάρτι σαν το αποψινό.

«Λέγε με Αριστοτέλη, σε παρακαλώ». Την άγγιξε στο μπράτσο, πάνω από τον αγκώνα, εκεί που τελείωνε το μακρύ της γάντι και άφηνε ελεύθερη τη σάρκα της. «Λοιπόν, πότε θα έρθω να σε ακούσω; Θα γίνεις οδηγός μου».

Εκείνη του χαμογέλασε. «Θα σου πω πότε θα τραγουδήσω σε μια αίθουσα συναυλιών με εξαιρετικά αναπνευστικά καθίσματα. Και ίσως να φέρεις δικό σου μαξιλάρι».

«Έγινε!» είπε εκείνος, με το χέρι του ακουμπισμένο πάντα στο μπράτσο της.

Τη φλέρταρε μπροστά στον άνδρα της. Συνήθως, η Μαρία δεν είχε χρόνο να ασχοληθεί με τις προκλήσεις σκηνοθετών και συναδέλφων της, αλλά εδώ υπήρχε μια αθωότητα που τη διασκέδαζε.

«Πώς να σε πιστέψω;» τον πείραξε. «Δεν λένε να μην εμπιστεύεσαι ποτέ τους θαλασσινούς;»

«Οι φίλοι μου μου εμπιστεύονται τη ζωή τους και οι εχθροί μου μπορούν να εμπιστεύονται το λεγόμενο ότι έχω μια ελληνική όρεξη για αντεκδικήσεις. Άρα, είμαι αξιόπιστος». Τα μάτια του είχαν χρυσαφίες ανταύγειες. Η Μαρία πρόσεξε πως το βλέμμα του ήταν δαιμόνιο.

«Δηλαδή πιστεύεις πως πρέπει να σε εμπιστευτώ κι εγώ;» τον ρώτησε.

«Όταν δίνω μια υπόσχεση, κρατάω πάντα τον λόγο μου», της απάντησε σοβαρεύοντας. «Εμπιστέψου αυτό».

Εκείνα τα λόγια έμειναν για καιρό καρφωμένα στο μυαλό της.